

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ

Συνοπτική έκθεση πεπραγμένων τοῦ ἔτους 1986

Σεβαστέ μου κ. Γενικέ,

Κατὰ τὸ 1986 προχώρησε συστηματικὰ καὶ παράλληλα, σὲ κλίμα ζήλου καὶ συνεργασίας, ἡ δημιουργία τῆς ὑλικοτεχνικῆς ὑποδομῆς καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἐρευνητικῶν προγραμμάτων τοῦ Κέντρου Ἐρεύνης Ἀρχαιότητος (Κ.Ε.Α):

Ἡ πενιχρότατη βιβλιοθήκη τοῦ Κ.Ε.Α. ἐνισχύθηκε, ἰδίως ὡς πρὸς τὸ προϊστορικὸ τμήμα της, μὲ τὴν δωρεὰ σημαντικοῦ ἀριθμοῦ βιβλίων τοῦ καθηγητῆ καὶ προέδρου τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Ε.Α κ. Γ. Μυλωνᾶ. Ἐπίσης ἐγκρίθηκε τελικὰ ἡ παροχὴ ποσοῦ δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν γιὰ τὴν ἀγορὰ βασικότερης ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας, τῆς ὁποίας ἡ προμήθεια ἄρχισε ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ ἔτους. Ἀγοράσθηκε μία φωτογραφικὴ μηχανὴ καὶ συμπληρώθηκε ἡ τηλεφωνικὴ ἐγκατάσταση τοῦ Κέντρου. Κανονίσθηκε τὸ θέμα φωτοτυπήσεων στὶς βιβλιοθήκες τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας καὶ τῶν Ξένων Ἀρχαιολογικῶν Σχολῶν, ἡ προμήθεια γραμματοσήμων γιὰ τὶς ἐπιστολὲς τοῦ Κέντρου κ.ἄ.

Ὡς πρὸς τὰ προγράμματα (πρβ. πεπραγμένα 1985): α) Στὸ νεολιθικὸ πρόγραμμα φωτοτυπήθηκαν, ταξινομήθηκαν καὶ μελετήθηκαν πολλὲς μελέτες σχετικὲς μὲ τὴν νεολιθικὴ Ἑλλάδα καὶ ἰδιαιτέρως τὰ νεολιθικὰ εἰδῶλια. Ἐγίνε ἐκτεταμένη ἀποδελτίωση τῶν νεολιθικῶν εἰδῶλιων τῶν Κυκλάδων καὶ τῆς Κρήτης σὲ εἰδικὲς καρτέλλες τῆς καταρτιζόμενης Τράπεζας Πληροφοριῶν καὶ ἐρευνήθηκαν ἰδιαιτέρως τὰ προβλήματα τῶν νεολιθικῶν εἰδῶλιων τῆς Κρήτης.

β) Στὸ Κρητομυκηναϊκὸ πρόγραμμα συγκεντρώθηκαν στοιχεῖα (ὑπὸ μορφὴ φωτοτυπημένων ἄρθρων καὶ δελτίων) γιὰ τὰ λήμματα τοῦ προπαρασκευαζόμενου Λεξικοῦ. Ἡ ἀποθησαύριση αὐτοῦ τοῦ ὑλικοῦ καὶ ἡ ἐπεξεργασία του ὀδήγησαν βαθμιαῖα καὶ στὴν ἀποκρυστάλλωση τόσο τοῦ γενικότερου σχήματος τοῦ ἔργου ὅσο καὶ ἑνὸς πρώτου καταλόγου λημμάτων, ὁ ὁποῖος θὰ συμπληρωθεῖ βέβαια κατὰ τὴν παραπέρα πορεία καὶ συλλογὴ στοιχείων. Στὰ τέλη τοῦ 1986 ἀποφασίσθηκε νὰ προηγηθεῖ ἡ σύνταξη ἑνὸς εἰσαγωγικοῦ τεύχους, ὅπου θὰ ἐκτίθενται συστηματικὰ ἡ μέθοδος τοῦ λεξικοῦ, βασικὰ στοιχεῖα γιὰ τὴ μελέτη τῆς Κρητομυκηναϊκῆς θρησκείας καὶ ἐκτεταμένη βιβλιογραφία.

Παράλληλα προχώρησε ἡ ἀποδελτίωση μελετῶν γιὰ τὸ καταρτιζόμενο Βιβλιογραφικὸ Ἀρχεῖο τῆς Προϊστορικῆς Ἑλλάδας.

γ) Στὸ κλασσικὸ πρόγραμμα («Τοπικὰ ἱερά») ἡ ἐργασία ἄρχισε ἀπὸ τὴν Λακωνία (Μ. Πιπιλιῆ) καὶ τὴν Ἡλιδα (Ἄλ. Μουστάκα). Ἐγίνε συστηματικὴ ἀποδελτίωση τῶν στοιχείων τοῦ Πausanias καὶ νεότερων εὐρημάτων καὶ μελετῶν ἀπὸ ἀρχαιολογικά κ.ἄ. περιοδικά.

δ) Στὸ πρόγραμμα ρωμαϊκῆς ἱστορίας συγγράφηκε τὸ μεγαλύτερο μέρος μιᾶς μελέτης γιὰ τὴν πολιτικὴ τῶν Σεβήρων καὶ τὴν Constitutio Antoniniana, ἡ ὁποία πιθανὸν θὰ παραδοθεῖ πρὸς δημοσίευση στὸ πρῶτο μισὸ τοῦ ἐπόμενου χρόνου.

Ἄλλες δραστηριότητες τοῦ Κέντρου καὶ τῶν στελεχῶν του. Στὸ δεῦτερο δεκαπενθήμερο τοῦ Σεπτεμβρίου ἐπισκέφθηκε τὴν Ἑλλάδα μετὰ ἀπὸ πρόταση τοῦ Κέντρου ποὺ ἐγκρίθηκε ἀπὸ τὸ Ἰπουργεῖο Παιδείας (στὰ πλαίσια τῆς συμφωνίας μορφωτικῶν ἀνταλλαγῶν μετὰ τὴν Ὀμοσπονδιακὴ Δημοκρατία τῆς Γερμανίας) ἡ καθηγήτρια τοῦ Παν/μίου τοῦ Würzburg κα Erika Simon. Ἡ κα Simon εἶχε χρήσιμες ἐπαφές μετὰ τοὺς ὑπεύθυνους τῶν ἐπὶ μέρους προγραμμάτων τοῦ Κέντρου καὶ ἔδωσε στὶς 30.9. διάλεξη, ὀργανωμένη ἀπὸ τὸ Κ.Ε.Α., στὴν Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ Κέντρου μετέσχε στὸ Ζ' Πανελλήνιο Ἱστορικὸ Συνέδριο ποὺ ὀργάνωσε ἡ «Ἑλληνικὴ Ἱστορικὴ Ἐταιρεία» στὴν Θεσσαλονίκη (23.25.5.) καὶ παρουσίασε στὴ στρογγυλὴ τράπεζα μετὰ θέμα «Ἱστορία καὶ Ἰδεολογία: ἡ νεοελληνικὴ ἱστοριογραφία μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιο Πόλεμο» τὴν ἀνακοίνωση: «Ἱστοριογραφία τῆς ἀρχαιότητος καὶ νεοελληνικῆς ἰδεολογίας μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιο Πόλεμο». Μεταξὺ 17ης καὶ 27ης Ὀκτωβρίου ἐπισκέφθηκε, στὰ πλαίσια τοῦ προγράμματος μορφωτικῶν ἀνταλλαγῶν τοῦ Ἰπουργείου Παιδείας, τὴν Συρία, ὅπου μελέτησε ἰδιαίτερα μνημεῖα τῆς ἐποχῆς τῶν Σεβήρων. Πῆρε μέρος στὸ Διεθνὲς Συμπόσιο «Ὁ Ἑλληνισμὸς στὴν Ἀνατολή (I)» ποὺ διοργανώθηκε στοὺς Δελφούς (6-9.11.86.) ἀπὸ τὸ «πολιτιστικὸ Κέντρο Δελφῶν» καὶ παρουσίασε ἀνακοίνωση μετὰ θέμα: «Syria, Emesa and the Severans». Συμμετέσχε, κατόπιν προσκλήσεως, στὸ Tenth British Museum Classical Colloquium μετὰ θέμα: «The Greek Renaissance in the Roman Empire» (Λονδίνο, 10.12.12.).

Ἡ συντάκτρια Δ. Δανηλίδου, δημοσίευσε στὰ «Φίλια Ἑπη» (γιὰ τὸν καθηγητὴ Γ. Μυλωνᾶ), τόμ. I (Ἀθήνα 1986) τὴ μελέτη τῆς «Sitopotinija τῶν Μυκηνῶν καὶ μυκηναϊκὴ Πότνια».

Ἡ συντάκτρια Ἀλίκη Μουστάκα μετέβη τὸν Ἰανουάριο, κατόπιν προσκλήσεως τῶν Ἰνστιτούτων Ἀρχαιολογίας καὶ Ἀρχαιομετρίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Δυτικοῦ Βερολίνου, στὸ Βερολίνο καὶ ἔδωσε τὶς διαλέξεις: «Eine Akroterkomposition des frühen 5. Jhs. aus Olympia» καὶ «Probleme der Terrakottapla-

stik aus Olympria». Συμμετέσχε με την ανακοίνωση «Terracotta sculpture from Olympria» στο 25ο Διεθνές Συνέδριο 'Αρχαιομετρίας που έγινε τον Μάιο στην 'Αθήνα: επίσης στο Ε' Διεθνές Συμπόσιο του Σουηδικού 'Αρχαιολογικού 'Ινστιτούτου με θέμα «Early Greek cult practices» ('Αθήνα, 'Ιούνιος). Δημοσίευσε άρθρο με θέμα «Ένα ελληνικό όνειρο. Λέο φόν Κλέντσε, ο αρχαιολόγος» στο περιοδικό «'Αρχαιολογία» (Αύγουστος 1986). 'Ασχολήθηκε με την συγγραφή μελετών για όρισμένα από τα εύρηματα του 'Ιεροῦ τῆς 'Ολυμπίας και παρέδωσε προς δημοσίευση στο «Olympia-Bericht τόμ. XI» σχετικό άρθρο.

Ο συντάκτης Χρήστος Μπουλότης δίδαξε στο 'Ιόνιο Πανεπιστήμιο ως ειδικός ἐπιστήμονας μαθήματα τῆς ειδικότητάς του (κρητομυκηναϊκή αρχαιολογία): δημοσίευσε τὶς μελέτες: «Μινωϊκοὶ ἀποθέτες θεμελίωσης» (Πρακτικά Ε' Διεθνῶν Κρητολογικῶν Συνεδρίων, τόμ. I, 1986), «'Η 'Αρχαιολογία στὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Φρόντ (Περιοδικὸ «Διαβάζω», Σεπτ. 1986), «Στοιχεῖα μαγείας στὴ μινωϊκὴ Κρήτη» (Περιοδικὸ 'Αρχαιολογία», Αύγουστος 1986). Παρέδωσε πρὸς δημοσίευση τὸ ἄρθρο: «La déesse minoenne au gouvernail-rame» στοῦ Bulletin de Correspondance Hellénique. Συμμετέσχε στοῦ Β' Τοπικῶν Συνεδρίων 'Αργολικῶν Σπουδῶν ('Αργος, 30.5.-1.6.) μετὴν ανακοίνωση: «'Νέα στοιχεῖα γιὰ τὶς μυκηναϊκὲς τοιχογραφίες τῆς Τίρυνθας» στοῦ ΣΤ' Διεθνῶν Κρητολογικῶν Συνεδρίων (Χανιά, 24.-30.8.) μετὴν ανακοίνωση «'Η καλλιτεχνικὴ Κοινὴ στὴν MM III-ΥΜ I» στοῦ Ε' Διεθνῶν Συμπόσιου τοῦ Σουηδικῶν 'Αρχαιολογικῶν 'Ινστιτούτου (βλ. παραπάνω).

Ἡ συντάκτρια Λαΐα 'Ορφανίδη-Γεωργιάδη συμμετέσχε στοῦ 25ο Διεθνῶν Συνεδρίων 'Αρχαιομετρίας (βλ. παραπάνω) καὶ παρέδωσε πρὸς δημοσίευση τὰ ἄρθρα: «Τὰ ταφικὰ ἔθιμα στὴ νεολιθικὴ Κύπρο» (στὴν «'Αρχαιολογία») καὶ «Νεολιθικὴ καὶ Χαλκολιθικὴ 'Ανατολία. Ἔθιμα ταφῆς» (Περιοδικὸ «'Ανθρωπολογικά»). Ἐπίσης ἀποπεράτωσε τὸ ἄρθρο: «Τὰ ἀνθρωπόμορφα καὶ ζωόμορφα εἰδῶλια τῆς νεολιθικῆς Κύπρου».

Ἡ συντάκτρια Μαρία Πιπιλῆ ἐπιμελήθηκε μετὰ ιδιαίτερη προσοχὴ τὴν ἔκδοση ἀπὸ τὴν 'Ακαδημία, στὴ σειρά τοῦ Corpus Vasorum, τοῦ τεύχους D. Callipolitidis-Feytmans, Les coupes attiques à figures noires du VIème siècle, τοῦ ὁποῦ ἐπίκειται ἡ ἔκδοση. Ἐπίσης παρακολούθησε τὴν ἔκδοση τῆς ὡς μονογραφίας ἐπεξεργασμένης διατριβῆς τῆς (βλ. πεπραγμένα 1985).

Θλιβερὴ ὅμως πραγματικότητὰ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀποτελεῖ γιὰ τὸ Κ.Ε.Α. ἡ πλήρης ἔλλειψη διοικητικῶν προσωπικῶν, ἰδίως δακτυλογράφου, ἡ ὁποία ἐξαναγκά-

ζει τούς επιστήμονές του σὲ ἀνάληψη πολλῶν μὴ ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν καὶ ἀποκλείει τὴν πλήρη ἀξιοποίηση τῶν δυνατοτήτων τους. Μόνο ἡ κάλυψη αὐτῶν καὶ ἄλλων γνωστῶν ἀναγκῶν θὰ ἐπιτρέψει ἱκανοποιητικὸ ρυθμὸ λειτουργίας τοῦ Κέντρου.

Ὁ Διευθυντὴς
Κ. Μπουραζέλης